

De Dr. Willem Drees lezing door Frits Bolkestein, lid van de Europese Commissie, op 2 maart 2001 in de Rode Hoed te Amsterdam

ANGST VOOR PRIVATISERING NUTSBEDRIJVEN IS KORTZICHTIG

Ik heb altijd met veel respect geluisterd naar de woorden van Dr. Willem Drees Sr. Als 'Vader Drees' sprak, was men stil. Uit zijn woordkeuze en toonzetting spraken wijsheid en ervaring.

Wie uitspraken van Drees nu herleest en ze tegen het licht houdt van de toenmalige tijdgeest, merkt dat hij zijn tijdgenoten ver vooruit was. Dat was zo in de jaren vijftig en dat bleef zo toen de 68-ers de macht in de PvdA overnamen. Die generatie vond Drees eigenlijk een lastige oude man: Nieuw Links rekende Drees tot de 'oude garde'.

In de jaren zeventig waren er op partijcongressen van de PvdA vurige pleidooien voor de 'nationalisatie' van economische sleutelsectoren zoals banken en verzekeringsbedrijven. Drees, die in 1971 de PvdA had verlaten, keerde zich daar heftig tegen. In zijn boek 'Herinneringen en Opvattingen' schreef hij: „Een nationalisatie van alle banken zou de staat te zeer betrekken in een net van zeer ingewikkelde verhoudingen in heel het bedrijfsleven, niet alleen nationaal maar ook internationaal.” Drees vond dat de overheid een sturende politieke rol had, maar dat haar economische rol in ondernemingen beperkt moest blijven.

Drees was niet dogmatisch. In 1952 bezocht hij president Truman van de Verenigde Staten. Hij sprak er ook met mensen uit het sociaal-economische leven. Drees zei daarover: „Wat mij bij de besprekingen met de vakbeweging trof, was dat zij, hoewel dezelfde praktische doeleinden nastrevend als de Europese vakbeweging, veel minder gesteld was op overheidsondernemingen dan deze, die particuliere bedrijven graag zien overgaan in overheidsbedrijven. Van de zijde der Amerikaanse vakbeweging werd opgemerkt dat men beter strijd kon voeren met een particuliere ondernemer dan met de Staat.” U zult begrijpen dat het voor mij voor de hand lag in de jaren vijftig op Drees te stemmen.

Drees keek met een open blik naar de VS. Hij constateerde: „De toestand der arbeiders is ook in de Verenigde Staten aanzienlijk verbeterd; de vakbeweging heeft er grote invloed en er is ook sociale wetgeving. De ondernemingswijze productie is er echter een ruimer gebied blijven bestrijken dan in sommige andere landen, bijvoorbeeld op het gebied van openbare nutsbedrijven en zij is ook vrijer gebleven. In ons land is het openbaar vervoer, spoor, tram, bus vrijwel geheel gemeenschapsbedrijf, zij het helaas met grote verliezen.”

Sommigen pleitten in de jaren zeventig, met Joegoslavië als lichtend voorbeeld, voor arbeiderszelfbestuur. Drees vond dat onzin. Hij zei: „Arbeiderszelfbestuur bijvoorbeeld bij een zeer groot bedrijf als Philips is niet reëel mogelijk. Ook in minder grote bedrijven is het geen reële mogelijkheid. In Joegoslavië gaat het woord verder dan de werkelijkheid. De arbeiders hebben wel invloed maar ze oefenen het bestuur niet uit en in de bedrijven gaat de begeerte om de eigen positie zo gunstig mogelijk te maken onvermijdelijk ten koste van andere bedrijven of van consumenten zodat de overheid regelend moet optreden." Drees had een scherp oog voor het consumentenbelang.

Toen Drees deze dingen zei, reageerde de nieuwe politieke en culturele elite van Nederland daar schamper op. Drees, intussen over de negentig, zou het allemaal niet meer zo goed kunnen volgen, de tijd zou voor hem te snel gaan en nieuwe inzichten zouden zegevieren. Het tegendeel was waar. De tijd ging niet te snel. Drees was de generatie van 1968 ver vooruit. De nieuwe inzichten zouden niet prevaleren maar bakzeil halen.

Nog één citaat om dit aan te tonen. In 'Herinneringen en Opvattingen' schreef Drees: „Mij gaat de uitdrukking ‘verzorgingsstaat’ te ver. Ik voel voor de uitdrukking die de Franse utopische socialist Fourier gebruikte: *le garantisme*, dus de waarborgende staat. Men moet niet door de uitdrukking 'verzorgingsstaat' de indruk wekken dat de Staat in het algemeen voor de verzorging verantwoordelijk is, hetgeen de mensen in het algemeen in onderlinge verhoudingen moeten zijn, maar dat de Staat de bestaanszekerheid waarborgt indien die tekort gaat schieten, terwijl geen particulieren de verantwoordelijkheid voor de zorg kunnen dragen."

Deze visie, geuit in de jaren zeventig, werd in Nederland pas gemeengoed in de loop van de jaren negentig. Uiteindelijk werd de opvatting van Drees zelfs aanvaard door hen die een patent op het begrip 'verzorgingsstaat' meenden te hebben.

Waarom was Drees zijn tijd vooruit? Hij combineerde een toekomstgericht kompas en de methode van geleidelijkheid met praktische zin. Dat moet ook voor ons een leidraad zijn, zowel in Nederland als in Europa. Vooruit denken, niet achteruit. Helaas merk ik in de recente debatten over de privatisering in de energiesector dat sommigen in Den Haag blijven turen in de achteruitkijkspiegel. Zij zijn bang voor de toekomst en kijken met weemoed en hunkering naar de goede oude tijd waarin 'Vadertje Staat' nutssectoren beheerde. Maar die tijd is voorbij.

Over enkele weken heeft in Stockholm de Europese Raad van regeringsleiders en staatshoofden plaats. Het doel is de economische agenda van Europa in een hogere versnelling brengen. Vorig jaar, tijdens de Europese Top van Lissabon, formuleerden de regeringsleiders een ambitieus doel: „Europa moet de meest dynamische, competitieve en op kennis gebaseerde economie van de wereld hebben binnen tien jaar".

Ik ben een fervent voorstander van dit doel, al besef ik dat er zeer veel werk aan de winkel is. Het betekent dat wij de Verenigde Staten moeten inhalen en daarvoor is een optimaal werkende Interne Markt vereist. Liberalisering van verschillende Europese nutssectoren is noodzakelijk omdat prikkels tot concurrentie een optimale verhouding bewerkstelligen tussen prijs, kwaliteit en dienstverlening. De Top van Lissabon riep daarom op tot een versnelde liberalisering van de spoorwegen, electriciteits- en gasmarkt, en de posten. Stockholm moet het momentum van Lissabon vasthouden en

enkele concrete data stellen om deze markten te liberaliseren. Want er dreigt altijd een zekere schizofrenie in het besluitvormingsproces. Regeringsleiders formuleren een prachtig doel maar tijdens Europese Raden van vakministers loopt de uitvoering toch wat stroever omdat allerhande gevestigde belangen zich beroepen op verworven rechten. Zoals ik onlangs in Manchester zei: 'Er is veel poëzie maar niet genoeg beweging'.

De Europese Commissie wil de lat hoog houden met een strak tijdschema voor liberalisering. De Europese energiemarkt zou volledig geliberaliseerd moeten zijn rond 2005. De invoering van het concept van één Europese luchtruimte zou beslag moeten krijgen in 2004. Een Europese markt voor financiële diensten, die met de invoering van de Euro méér dan noodzakelijk is, moet er zijn voor 2005. En met oog op de liberalisering van de posterijen zou de Europese Raad van Ministers in de zomer van dit jaar een standpunt moeten innemen. Kortom: we moeten vooruit gaan en we moeten snel gaan.

Ik ben ook blij met de bijdrage van de Nederlandse regering aan de Europese Raad van Stockholm. Nederland brengt punten naar voren zoals kennisdynamiek, vernieuwend ondernemerschap en dynamische markten, arbeidsparticipatie en goede regels voor pensioenfondsen. Het is een uitstekende bijdrage.

Het brede proces van liberalisering dat vanuit de Europese Unie wordt aangestuurd, heeft natuurlijk veel gevolgen in de lidstaten, ook voor Nederland. Een van die gevolgen is dat de rol van de overheid in de economie verandert. Van oudsher meende de overheid dat publieke belangen het best konden worden behartigd door middel van overheidsbedrijven. De overheid trad op als ondernemer en zou op die manier het belang van de burger het best dienen. Dit denken paste in de collectieve benadering die in de jaren zeventig leidde tot pleidooien voor nationalisatie.

Maar in de praktijk bleek de overheid niet altijd een goede ondernemer te zijn. Bovendien bleek dat een bedrijf niet per definitie een staatsbedrijf behoefde te zijn om publieke belangen te behartigen. Zo is de auto-industrie altijd grotendeels in particuliere handen geweest. Toch was er nooit een gebrek aan auto's. Integendeel, er kwamen er steeds meer en ze werden steeds schoner en veiliger. De overheid dwong dit af door normen te stellen.

De overschatting van de overheid-ondernemer leidde in de jaren tachtig tot het begrip van de 'terugtrekkende overheid'. De overheid op de stoel van de bedrijfsleider leidde tot zware verliezen en tot het té lang subsidiëren van bedrijven zonder toekomst. Nederland en andere lidstaten betaalden daardoor een zware financiële tol. Het bleek in de praktijk beter dat een bedrijf werd geleid door een ondernemer en niet door een minister die de hete lucht van een parlement en een publieke opinie in de nek voelde.

De liberalisering die in de jaren negentig plaatshad, heeft deze ontwikkeling versterkt. Door de totstandkoming van de Europese Interne markt kunnen bedrijven zich niet tot hun lidstaat beperken. Ze moeten Europees en grootschalig denken. Ze moeten allianties met andere ondernemingen sluiten, nieuw kapitaal aantrekken of acquisities doen. Dat is het werk van ondernemer en bankier. Een politicus is op dit terrein een gevaarlijke amateur.

Deze Europese ontwikkeling heeft ertoe geleid dat steeds meer overheden bedrijven privatiseerden, dwz de juridische eigendom van de onderneming afstootten. Op zichzelf waren zij daartoe niet verplicht. Privatisering wordt niet voorgeschreven door de Europese Verdragen. De Europese Unie dwong liberalisering af - dwz het toelaten van concurrentie - maar staat neutraal ten aanzien van eigendomsverhoudingen. Privatisering werd in de meeste lidstaten een praktisch gevolg van liberalisering.

De rol van de overheid is dus veranderd. Zij is geen eigenaar meer maar stelt de regels op. Ze is geen aandeelhouder maar toezichthouder op publieke belangen die een bedrijf moet behartigen binnen een geprivatiseerd raamwerk. Een voorbeeld is de universele dienstverlening: de klant heeft recht op electriciteitsaansluiting of briefbezorging waar hij ook woont en hoe duur de aansluitkosten ook mogen zijn.

Verschillende EU lidstaten hebben op grond van artikel 3 lid 2 van de Elektriciteitsrichtlijn publieke belangen naar voren gebracht, zoals verzekerde stroomvoorziening, de plicht tot levering, de verplichte aankoop van groene stroom en de milieunormen. De overheid wil zeker zijn dat stroom uit het stopcontact komt, ook al zit zij zelf niet aan de knop. In Nederland houdt de DTE, de Dienst Toezicht Energie, toezicht op de naleving van regels ten aanzien van publieke belangen en een eerlijke concurrentie.

Het is me opgevallen dat juist op het ogenblik waarop Europa naar een hogere versnelling overschakelt om de Europese energiemarkt in 2005 volledig te liberaliseren er in Nederland een 'terughoudende reflex' is te zien. In plaats van zich voor te bereiden op de Europese energiemarkt kruipt men in de schulp en sluit men zich af. Vooral in de Tweede Kamer is de scepsis groot over het vermogen van de overheid om goede regels te maken en te handhaven. Men sluit het liefst de ogen voor de Europese horizon. Het gevolg hiervan kan zijn dat Nederlandse stroombedrijven straks niet meekunnen op de Europese energiemarkt en de „sufferdjes" van Europa worden. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Nederland kan trots zijn op een bloeiend bedrijfsleven omdat het vaak vooruit liep op Europese ontwikkelingen.

Ik hoop dat de argwaan van tijdelijke aard is. Misschien is zij een gevolg van het feit dat het Nederlandse energiedebat samenviel met de energiecrisis in Californië. 'Californische Toestanden' beheersten het Nederlandse debat meer dan de Europese werkelijkheid. Californië heeft zonder twijfel het verzet tegen privatisering gevoed. Naar mijn mening ten onrechte.

Men moet goed kijken waar het in Californië, dat in 1996 de elektriciteitsbedrijven privatiseerde, mis ging. De oorzaak van stroomuitval in Californië is niet het afstoten van juridisch eigendom. Nee, er zijn drie échte oorzaken: de milieubeweging, de mooier-politici en de slechte concurrentieregels voor de sector.

Als in Siberië de stroom uitvalt omdat de staatsbedrijven het niet meer kunnen bolwerken, hoor je niemand. Het is natuurlijk veel opvallender als Californië, de bakermat van de technologische revolutie, zonder stroom zit omdat de elektriciteitsbedrijven op de rand van het faillissement verkeren. Maar het is niet verwonderlijk als men kijkt naar wat daar is gebeurd.

In de jaren negentig steeg de vraag naar electriciteit in Californië met dertig procent, vooral door de sterke economische groei. Maar het aanbod steeg slechts met zes procent. Hoe kwam dat? De electriciteitsbedrijven wilden nieuwe centrales bouwen, maar kregen geen vergunning. Bij elke mogelijke bouwplek voerde een groene lobby actie. Zelfs in Silicon Valley, een energie-slokop bij uitstek, bleek het niet mogelijk. Dit massale verzet kreeg een naam: Banana. Het betekent: build absolutely nothing anywhere near anybody. De conclusie werd snel gemaakt: California goes Bananas!

De tweede oorzaak is het beleid van de overheid in deze Amerikaanse staat, op zich qua omvang de zesde economie ter wereld. De overheid wilde de burgers tevreden houden met lage prijzen. Er kwam dus een prijsplafond voor de afnemers. Dit was mogelijk zolang de energieprijzen laag bleven. Maar vorig jaar stegen de olie- en gasprijzen stevig. Het gevolg was catastrofaal. De stroombedrijven, die zelf geen centrales mochten bouwen, moesten op de spotmarkt dure stroom inkopen maar mochten die hoge prijs niet doorberekenen aan hun klanten. Het resultaat was dat de stroombedrijven werden opgezadeld met een schuld van miljarden dollars, terwijl de inwoners van de staat kwistig doorgingen met hun energieverbruik. Die inwoners en politici hadden pas in de gaten wat er was gebeurd toen de stroombedrijven het licht uitdeden.

De derde oorzaak was het ontbreken van concurrentie. De nieuwkomers op de energiemarkt moesten flink meebetalen aan de kosten die de bestaande electriciteitsbedrijven hadden gemaakt bij het bouwen van vroegere centrales. Er was een hoog 'entree ticket' wegens de 'oude bakstenen'. Bovendien was de Californische markt erg onaantrekkelijk wegens het prijsplafond. Er viel niets te verdienen. Het experiment moest dus wel mislukken: er was onvoldoende aanbod, geen prijsmechanisme en geen concurrentie.

In Europa en in Nederland doet zich dit niet voor. Er is meer dan voldoende aanbod, er zijn reserves, de reële prijzen worden doorberekend en er is volop toezicht op de naleving van publieke belangen, inclusief eerlijke concurrentie.

Het is kortzichtig om privatisering aan te wijzen als de schuldige voor Californische toestanden. De schuldigen zijn: de oppermachtige milieulobby met zijn bananenhouding en een té directe inmenging van politici met hun electorale belangen in het achterhoofd. Zij denken publieke belangen te behartigen door de energieprijzen kunstmatig laag te houden. In werkelijkheid schaadt men dan zowel de publieke als de milieu-belangen. Een markt werkt pas efficiënt als een bedrijf zijn kosten kan doorberekenen. Het gaat hierbij niet alleen om grondstofkosten maar ook externe kosten zoals vervuiling. Een juiste doorberekening remt de vraag naar milieu- onvriendelijke producten: men laat de vervuiler betalen.

Californië leert ons dat een te machtige en directe greep van de politiek via de achterdeur risico's oproept. Daarom moet er een heldere scheiding zijn tussen de taken van de overheid en die van de toezichthouder. Liberalisering en privatisering zijn geen doelen op zich. Ze zijn slechts instrumenten: mechanismen om een optimale allocatie van productiefactoren tot stand te brengen. Daarbij is concurrentie noodzakelijk omdat die de beste prikkel is om marktpartijen te dwingen tot zo'n optimale allocatie. De overheid moet de publieke belangen formuleren. De toezichthouder moet kwalitatief

sterk zijn en voldoende onafhankelijk om die belangen te behartigen en eerlijke concurrentie te bewaken. Alles draait om de juiste rol en positie van de toezichthouder.

Men moet dus voorkomen dat de overheid privatiseert maar via de achterdeur toch de macht over het bedrijf in handen houdt. Dit kan gebeuren via een „golden share”. Dat is een aandeel met bepaalde vergaande bevoegdheden die de overheid behoudt. Zo kan de overheid via een „golden share” het laatste woord hebben bij strategische beslissingen van het bedrijf. In dat geval beslist niet het bedrijf over een alliantie, fusie of acquisitie, maar de staat. De Europese Commissie zegt dat een ondoorzichtig en willekeurig gebruik van de „golden share” niet is toegestaan omdat dit kan leiden tot een arbitraire staatsinterventie. In feite ontstaat het risico van een verkapte re-nationalisatie. De Commissie heeft verschillende inbreukprocedures gestart tegen lidstaten die „golden shares” hebben, waaronder Nederland. De Nederlandse regering heeft zo'n aandeel in KPN en TNT.

Liberalisering en privatisering gaan niet vanzelf, zeker niet in de nutssectoren waar men te maken heeft met netwerken: de telefoonleidingen, het electriciteits- en gasnetwerk, de spoorlijnen, de waterleidingen, de postbussen. Men kan niet zeggen: we privatiseren en dan is het wel goed. Elk netwerk heeft specifieke kenmerken en daarom verschilt de marktordening per sector. Bovendien is toegang van derden tot de markt essentieel. Dit betekent dat men een netwerkeigenaar moet kunnen dwingen om derde partijen tot zijn net toe te laten.

De telecommunicatie sector heeft in de jaren negentig een enorme vlucht genomen. Niemand zal nog terug willen naar de oude PTT. Er zijn verschillende netwerken, zoals de telefoondraden, de kabel en gsm-masten. Er zijn ook veel aanbieders, waardoor de prijzen aantrekkelijk blijven terwijl die bedrijven fors in hun netwerk investeren. Een telefoongesprek naar de VS kost nog maar een fractie van wat het vroeger kostte. Concurrentie is dus mogelijk en een universele dienstverlening gegarandeerd. De technologische ontwikkeling ging zo snel dat elke vrees voor het uitvallen van de telefoon is verdwenen.

Bij electriciteit en gas deelt de concurrentie één netwerk. Derden moeten toegang krijgen tot dat netwerk om hun stroom aan te bieden. Grootverbruikers kunnen al vrij stroom afnemen van wie ze willen. Voor consumenten is dat over enkele jaren mogelijk. Dat kan want stroom is stroom.

Een aanbieder zoekt klanten op basis van gunstige prijzen en voorwaarden, koopt stroom of gas in en zet dat op het netwerk naarmate zijn klanten gas of stroom afnemen. Consumenten krijgen dus een keuze: ze kunnen immers veranderen van aanbieder. Albert Heijn heeft zelfs belangstelling als aanbieder op te treden en Green Peace wil aanbieder worden van groene stroom.

Een dergelijke ontwikkeling is ook mogelijk in de watersector, maar hier wil de Nederlandse overheid haar greep voorlopig niet opgeven. In de Tweede Kamer bestaat er een emotionele weerstand tegen échte marktwerking. Water raakt een gevoelige snaar in Nederland. Minister Pronk wil zelfs achteruit en de waterpoot van de multi-utility bedrijven re-nationaliseren. Dat lijkt me onverstandig want de minister zou Nederlandse

waterbedrijven, waarvan enkele willen uitgroeien tot Europese en zelfs mondiale spelers, veroordelen tot een bestaan van Pinkeltje in Madurodam.

De tegenstanders van meer liberalisering en privatisering in de watersector zeggen dat de kwaliteit van het water voorop staat. Ik ben het daar mee eens. Maar de waterkwaliteit is nu Europees en nationaal geregeld en het toezicht daarop is goed verankerd bij de Inspectie Milieuhygiëne. Daar is geen overheidseigendom voor nodig. Het is tijd ook eens te kijken naar water als 'economisch schaars goed'.

Vaak hoor je dan het argument: Engeland privatiseerde de watersector en het water werd alleen maar duurder. Dat argument is niet steekhoudend. De Britse overheid privatiseerde waterbedrijven omdat zij zelf geen extra geld wilde uitgeven voor de sterk verwaarloosde infrastructuur. Bovendien stelde de Europese Unie hogere milieu eisen dan de Britten hanteerden. De particuliere sector moest zorgen voor modernisering van het waternetwerk en betere waterkwaliteit. Het gevolg was dat de afnemers meer moesten betalen. De oorzaak van de hogere prijs was verwaarlozing van het netwerk toen het in overheidshanden was. Maar privatisering kreeg de schuld.

Het is tekenend dat de regering Blair nooit heeft overwogen de privatisering terug te draaien. Integendeel: de Britse regering wil na de privatisering meer concurrentie in de watersector.

In de openbaar vervoer sector, vooral de spoorwegen, is liberalisering misschien moeilijker maar het is niet onmogelijk meer marktwerking in te voeren. In feite doet de overheid al iets door ingeval van vertragingen de prijs van het kaartje aan de reizigers terug te betalen. Maar dit is nog geen échte concurrentie, want de consument heeft geen alternatief, behalve dan de auto. Bij busbedrijven is concurrentie makkelijker omdat de openbare weg van iedereen is. In het openbaar vervoer biedt het concessiemodel kansen op meer marktprikkels. De Hoge Snelheidstrein gaat trouwens naar een aanbieder op basis van een concessie.

In al deze sectoren keert steeds één ijkpunt terug: effectief en onafhankelijk toezicht. De toezichthouder moet het terrein kunnen bestrijken en kunnen bijten. Hoe moeilijk nieuwkomers het hebben op een markt met een bijna-monopolist heeft Lovers Rail gemerkt. De nieuwkomer bleef zelf afhankelijk van NS Reizigers en NS Cargo. Techniek was een hinderpaal. Lovers Rail klaagde dat de NS weigerde enkele benodigde veiligheidssystemen te leveren. Lovers Rail moest er ten minste een jaar op wachten en de NS wilde tweede hands materiaal niet verkopen. De NS was wel bereid locomotieven te verhuren maar de prijs was buitensporig hoog. Lovers moest op het Nederlandse spoor komen met buitenlands materiaal. In feite was Lovers Rail te afhankelijk van de NS om te kunnen uitgroeien tot concurrent ervan. Geen wonder dat het niet lukte.

Zelfs in de in naam geliberaliseerde Telecommunicatiesector kan de voormalige monopolist nieuwkomers het leven zuur maken door verschillende belemmeringen op te werpen. Internet bedrijven klagen dat KPN hen onvoldoende toegang geeft tot de laatste kilometer koperdraadverbinding, de zogenoemde *local loop*, die op basis van Europese regelgeving open moet zijn voor concurrentie. KPN weerspreekt de aantijging.

Zulke conflicten geven aan dat de toezichthouder krachtig moet kunnen optreden in de naam van eerlijke mededinging.

Eerlijke concurrentieverhoudingen zijn bepalend voor een geslaagde liberalisering en privatisering, ook voor de nutssectoren. De Europese Commissie, in het bijzonder Commissaris Mario Monti, ziet dagelijks toe op eerlijke concurrentie. Kartelvorming wordt bestreden en fusies beoordeeld op hun mogelijke verstoring van een open en eerlijke mededinging. Vorige maand stemde de Europese Commissie in met het plan van het Franse Electricité de France om 25 procent over te nemen van het Duitse energiebedrijf Baden-Württemberg, onder de strikte voorwaarde dat Frankrijk de Franse energiemarkt opent voor buitenlandse bedrijven.

We moeten kijken met de vooruitziende blik van Drees. Nutsbedrijven moeten zich richten op de wereld van morgen. De overheid geeft het raamwerk aan en de ondernemers werken op een steeds grotere markt met eerlijke concurrentie. De markt van morgen Europeaniseert en krijgt zelfs globale proporties. Wie mee surft op deze golven kan uitgroeien tot een Europees bedrijf van formaat. Wie probeert tegen de stroom in te gaan wordt weggespoeld.

Voor die keuze staat het moderne nutsbedrijf. Voor die keuze staat Nederland.